

Slovensko-český slovník

slov výrazně odlišných od češtiny a lidových výrazů

Mgr. Věra Eva Křížková (roz. Šofrová)

achkať – vzdychat, naříkat

aj – i

ak – jestli, jestliže

ako – jak

akonáhle – jakmile

akosi – tak nějak, jaksi

akosť – jakost

ako-tak – jakž takž

akože – jakpak

anjel – anděl

apa – otec

apríl – duben

árenda – nájem

aristón – hrací skříňka

atrament – inkoust

august – srpen

azda – snad

ba – ano, dokonce

ba čo viac – navíc

bábätko – miminko

bábika – panenka

bábka – panenka

bábkar – loutkář

bábkové divadlo – loutkové divadlo

babušit' – zabalovat se (do něčeho)

bača – pastýř ovcí

báči – strýc (ve spojení se jménem, např. Jožko báči)

badat' – pozorovat

bachráč – tlustoch

bachráň – tlustoch

báchorit' – budit (v noci)

bajúzy – kníry

bakuľa – hůl, klacek, sukovice

baláchanie – tlachání, balamutění

baláchať – tlachat, žvanit

baňa – důl

baník – horník

banovať – tesknit, litovat

bardzo – velmi, velice, hodně

bárs – ač, třeba
bársako – jakkoli
bársaký – jakýkoliv
batožina – zavazadlo
bázlivý – bojácný
bedákať – naříkat, bédovat
bedár – bídák, ubožák, mrzák
belasý – modrý (světle), sivý
besnota – vzteklina
besný – divoký
beťár – uličník, šibal, dareba, nezbeda
bezočivý – drzý, bezohledný
beztak – přece, tak jako tak
bielizeň – prádlo (bílá povlaky)
bielizník – prádelník
bitkár – rváč
bitúnok – jatka
bľakot – křik
bľakotať – blábolit
blčať – plápolat
blčavý – plápolavý (o ohni)
blcha – blecha
blkotať – klokotat
bo – neboť
bocian – čáp
bodaj by – kéž by
bodka – tečka
bodkočiarka – středník
bohvieaký - bůhvíjaký
bojko – bázlivec (ten, co se bojí)
bohovať – hromovat
bohovský – úžasný, nádherný
bokombrady – licousy
bordúra – lemovka
borievčie – jalovcové křoví, jalovčí
borovina – borovicový les
bosorka – čarodějnice
bozk – pusa
bozkať – líbat
bradatý – vousatý
bralisko – skalisko
bralo – skálisko, útes, bradlo
brána – vrátnice
bravčové – vepřové
brčkavý – kudrnatý

brechať – štěkat
breza – bříza
brieždiť – svítat
brýzgať – chlístat, nadávat
bubajky – pirožky
buchnát – herda (do zad)
buchnátovať – bouchat
bujak – býk
buketa – kytice
burina – plevel
búvať – hajat
bývať – bydlet

cap – kozel
capíť – plesknout, uhodit, bouchnout
cela – buňka
cencúl – rampouch
cengať – cinkat, zvonit
ceriť – cenit (zuby)
ceruzka – tužka
cesta – dráha (Mléčná)
cesto – těsto
cestoviny – těstoviny
cestovný poriadok – jízdní řád
cez – přes
cicavec - savec, kojeneček
cícerok – pramínek
cícerkať – crčet
cifrovať – zdobit, parádit
cigániť – lhát
cigáň – cikán
cikať – čurat
címer – erb
cintorín – hřbitov
cipele – boty
clivý – tklivý, teskný
cmar – podmáslí
ctibažný – ctižádostivý
cukríky – bonbóny
cumeľ, cumlík – dudlík
cundra – coura
cušpajs – příkrm
cvendžať – cinkat
cverna – niť
cvikla – červená řepa

Cyprus – Kypr

čačina – chvojí
čajka chichotavá – racek chechtavý
čarbať – čmárat
čaro – kouzlo
čarovat' – měnit (též čarovat)
čašník – číšník
čekliť – lechtat, šimrat
čerešne – třešně
černice – ostružiny
Červená čiapočka – Karkulka
červenkastý – načervenalý
Česi – Češi
či – jestli, zda
čiahat' – sahat
čiapka – čepice
čiaška – číše
čičíkat' – uspávat (v kočárku, v kolébce)
čierňava – mračna
čím skôr – čím dříve
čipka – krajka
čisté (jednotky) – samé (jedničky)
čistinka – mýtinka
čitateľ – čtenář
čiže – čili, neboli, to jest
čižmy – holínky
čkať – škytat
členok – kotník
čliapnúť – šplouchnout
člnkovať – jet na člunu, projíždět se na lodičce
čokoľvek – cokoliv
čoraz – pokaždé, stále, čím dále tím
čosi – něco
čoskoro – brzy
črep – střep
črepiny – střepiny
črepník – květináč
črevo – střevo
črieda – stádo
čriep – střep
čriepok – střípek
črta – rys
čučoriedie – borůvčí
čučoriedky – borůvky

čudák – podivín
čudesný – podivný
čudný – divný
čudovať sa – divit se
čupieť – krčit se (dřepět), sedět na bobečku
čušať – mlčet
čuť (čujem) – slyšet (slyším)
čuvstvo – nervstvo
čuvy – nervy
čvarga – lůza, havěť, banda
čvirikať – cvrlikat

dačo – něco
dach (z němčiny) – střecha
dajako – nějak
dajaký – nějaký
dakde – někde
dakedy – někdy
dakto – někdo
daktorý – některý
dáky – nějaký
darmo – zbytečně
ďatelina – jetel
dáždnik – deštník
dcersky – dceřiný
debna – bedna
december – prosinec
dedina – vesnice
dejateľ – buditel
demänovka – pálenka
dengľavý – slabý, neduživý, choulostivý
dereš – lavice na bití
desiata – přesnídávka
detegovat' – detekovat
deťúrence – děti
diapazón – rozpětí, rozsah hudebního nástroje
diviak – divočák, kňour
dlážka – podlaha
dlhočizné – dlouhatánské
dlžň – čárka nad písmenem
dneskajší – dnešní
dnuká – vevnitř
dobiedzať – dotírat, obtěžovat, otravovat
doboška – sladký zákusek
dobrý – hodný

dočiahnúť – dosáhnout
 dodrúzgany – dolámaný
 dohárať – dohořívát
 dohovárať – domlouvát
 dojča – kojeneček
 dojčenie – kojení
 dojka – kojná
 dokaličený – potlučený
 dokopy – dohromady
 dokrútky – dotáčky (filmu)
 dolapiť – dopadnout
 dolník – spodek (v kartách)
 domliaganý – pohmožděný
 domliaždiť – zhmoždit
 donivočiť – zničit
 doobedie, doobeda – dopoledne
 doparoma – hrom do toho
 do počutia – na slyšenou
 dopratať sa – dopravit se (s námahou), dovléci se
 dosiaľ – doposud, doteď
 doska záchodová – záchodové prkénko
 dostať sa do pomykova – být v rozpacích
 dotyčnica – tečna
 dovedna – dohromady
 dovedovať – žádat, vymáhat
 dovidenia – na shledanou
 dozaista – určitě
 dožičiť – dopřát
 dôjsť – dojít
 drbať – šoustat (vulgárně)
 drevokocúr – veverka (podle J. Cimrmanna)
 drgať – drcat, strkat, šťouchat
 driečny – štíhlý
 driek – pas, tělo (po pás)
 drichmať – chrnět, chrápat
 drobizg – drobotina
 drotár – dráteník
 drúk – klacek
 drúzgať – ničit
 drvina – drť
 drviť – drtit, šrotovat
 drvivý – drtivý (úspěch)
 dupľa – přídavek
 dvíhať – zvedat
 dvojbodka – dvojtečka

dvojičky – dvojčata
ďumbier – zázvor
dúriť – naléhat
dyňa – meloun
džavot – dětské štěbetání
džugat' – strkat, drgat

estivácia – letní spánek
ešte len čo – teprve (ještě než, ještě že ne)

fagan – lump, fakan
fajčiť – kouřit (cigarety)
fajka – dýmka
fakľa – pochodeň
farba – barva
fašiangy – masopust
fašírka – sekaná
február – únor
fercovat' (z němčiny) – stěhovat
fičúr – frajer
fiertoch (z němčiny) – zástěra
fiľena – parádnice
fígel' – uličnický kousek
figa drevená – nic
figliar – šibal, čtverák, nezbedník
figliarstva – šibalství, alotria
figu drevenú – nesmysl (tudle nudle)
fíha – jeřda
fijok – šuplík, zásuvka
filagória – altánek
firhangy (z němčiny) – záclony
fišťok – zárubeň
fľauta – flétna
flieskať – pleskat
fliesknúť – plesknout, uhodit
flusknúť – cáknout, plesknout
fornýr – dýha
frajerka – milenka
fajeročka – milenka
franforce – cáry, cucky, kousíčky
(do) frasa – (do) čerta
frľat' – bručet, brebentit, reptat, žvanit
frfotať – brebentit, reptat, žvanit
friško (z němčiny) – rychle
frknúť – stříknout

frniak – nos
frnknúť – uletět
fuč – pryč
fučať sa – nafouknout se
fujara – píšťala
fujarôčka – píšťalka
fúľať – špinit, šmudlat
fúrik – trakař, vozík
fúzik – knírek
fúzy – vousy

gágor – hrtan, chřtán, krk
gagotať – kejhat (o husách)
gajdoš – dudák
gajdy – dudy
galgan – prevít, šibeničník, uličník
gamby – rty
gang – balkon, veranda
gargľovať – kloktat
gašparko – kašpárek
gaštan – kaštan
gazda – hospodář
gazdiná – hospodyně
gazdovať – hospodařit
gazdovstvo – hospodářství
glg – hlt
gniaviť – mačkat
golier – límec
gombík – knoflík
grcať – zvracet, dávit
Grécko – Řecko
grgnúť – říhnout
grísa – krupice
grobian – hrubec
gróf – hrabě
grúň – příkrá skalnatá lesní stráň
guľa – koule
gúľať – koulet
gulôčka – kulička
gulovačka – koulavačka
gundža – boule, chomáč, chuchvalec
gyps – sádra

habarka – kvedlačka
habať – (chamtivě) brát, zabavovat

hábit – roucho
hábký, hábiky – šaty (pro panenku)
háby – šaty
hádam – myslím
hajdúch – hajduch, dráb
hájnik – hajný
halászlé – maďarská polévka
haluz – větev
hamovať – brzdit
hámrik – kladívko
hanbiť sa – stydět se
hanblivý – stydlivý
handra – hadr
hárok – arch
haruľa – bramborák
hebedo – nemehlo, ťulpas
hegať – drncat, kodrcat
hej – ano (jo)
hentam oné – tamhleto
henten oný – tenhleto
hento – tamto
híkať – vykřikovat (úžasem), hýkat
hladička – žehlička
hlavný (pán) – vrchní číšník
hlucháň – nahluchlý člověk
hlupaňa – hlupačka
hmla – mlha
hmlistý – mlhavý
hmlovina – mlhovina
hnačka – průjem
hnieždiť – vrtět se
hniliak – lenoch
hnusník – ohava
hnusoba – hnus
hnusota – hnusná osoba
hoci – ač (i když), ačkoliv
hocijaký – jakýkoli
hocikde – kdekoli
hocikto – kdokoli
hojdačka – houpačka, kolébka
hojdať – houpat
hokrlík – štokrle
holý – nahatý
hompáľať – houpat, kývat, klátit (se)
horár – lesník, hajný

hore – nahoru
hore kopcom – do kopce
horekovať – naříkat, bědovat
horeznačky – na zádech
horko-ťažko – jen tak tak, s bídou
horký – hořký
horkýže – kdeže, kdepak (ve významu odporovacím)
horník – svršek (v kartách)
horúci – horký
horúčava – vedro, parno
hovorca, hovorkyňa – mluvčí
hovoriť – mluvit, říkat
hôrka – malá hora
hradská – hlavní cesta
hrča – boule
hrdiť sa – pyšnit se, honosit se
hrdza – rez
hrdzavý – rezavý
hrianka – topinka
hriato – ohřátá kořalka, grog, pálenka
hrkotat' – drncat, harašit
hrkútat' – vrkat (holub)
hrmavica – bouřka, hromobití
hrozitánsky – obrovský, hrozitánský
hrôza – hodně
hrúbka – tloušťka
hrubý – tlustý
huckať – navádět, štvát
huncút – uličník, šibal, darebák
hundrat' – brblat
hurhaj – křik, povyk
huriavk – povyk
hurtom – střemhlav, zhurta, rázně
hútat' – přemýšlet, dumat
hybaj – pojď, běž pryč
hydina – drůbež

chalan – výrostek, holomek, mládenec
chichotať – chechtat se, smát se
chladnička – lednička
chlopec – past
chmatnúť – rychle sebrat
chodiť (vlakom) – jezdit (vlakem)
chorý – nemocný
chotár – katastr, okrsek, území obce

chovanica – schovanka
chrapúň – padouch, chrapoun
chrasta – strup
chrbát – záda
chrbtica – páteř
chripieť – chraptit
chrumkať – chroupat, křupat
chrupkavý – chřoupavý
chudobný – chudý
chudý – hubený
chumaj – blbec, hlupák
chválenkár – vychloubač
chvastúň – chvástal
chvost – ocas
chvostík – ocásek
chýr – zpráva, pověst
chýrny – pověstný, proslulý
(nemám ani) chýru – (nemám ani) zdání
chytro – rychle
chyža – světnice (na dvůr)
chyžná – komorná

iba – jenom
ibaže – ale
ihla – jehla
ihlan – jehlan
ihličí – jehličí
ihrisko – hřiště
íl – jíl
ilovitý – jílovitý
imanie – jmění
inakšie – jinak
inokade – jinudy
inokedy – jindy
inšie – něco jiného
isteže – zajisté
istotný – jistý
íver – tříška
izba – pokoj
izbietka – pokojíček

jačmeň – ječné zrna (na oku), ječmen
jagať sa – blyštět se, třpytit se
jachtať – koktat, zajíkat se
jajkať – naříkat, bědovat, sténat

január – leden
jarabica – koroptev
jarmok – jarmark, výroční trh
jarok – příkop, rýha, stružka, potůček
jašíť sa – plašit se
jašo – splašený člověk, zbrkloun, ztřeštěnec
jazdené – ojeté (auto)
jazvec – jezevec
jazva – jizva
jedáleň – jídelna
jednostaj – stále
jedovať sa – zlobit se
jeseň – podzim
jestvovať – existovat
Jožinko, Jožko – Pepíček
Jožo – Pepík
júl – červenec
jún – červen
jupka – krátký kabátek

kabala (žid.) – případ, kdy písmena mají číselný význam
kačacina – kachní maso
kačica – kachna
kadečo – ledacos, kdecó
kadejaký – kdejaký
kadeľahšie – ať jde, kam chce
kade-tade – ledakde, ledakam
kadiaľ – kudy
kachle – kamna (z kachlíků), pec
kaličit – ničit
kalište – místo, kde je kal
kancel – kazatelna
kandla – bandaska
kántrit – ničit
kanva – konev
kapať – mizet, ztrácet se, hynout, chcípat
kapce – filcové holínky, válenky
kaplnka – kaplička
kapusta – zelí
kapustnica – zelňačka (zelná polévka)
kar – oslava na rozloučenou se zesnulým
kareláb – kedluben
karhať – kárat, plísnit
karpavý – krhavý
kartár – karbaník

kaštieľ – panský dům, zámek
 kázať – nařizovat
 kedysi – kdysi
 keď – když
 kefa – kartáč, štětka
 kefka – zubní kartáček
 kel – kapusta
 kelňa – fanka (na maltu)
 (do) kelu – (do) prčic
 kengura – klokan
 kepeň – plášť, pláštěnka
 kerovať – řídit (sáně, vozík), obracet, zahýbat
 kiahne – neštovice
 (ovčie) kiahne – (plané) neštovice
 kička – střapec
 kisňa – bedna
 kišasonka – slečna, slečinka
 kitľa – sukně (spodní)
 klamár – lhář
 klamať – lhát
 klamlivý – klamavý, klamný
 klamstvo – lež
 klbo – (větší) klubko
 klčovať – kácet (les)
 klebeta – pomluva, klep, kleveta
 klebetník – žalobníček, klevetník
 klepec – past, klec
 kliesniť – razit (klestit) si cestu
 klieťka – klec
 klinček – hřebíček
 klinec – hřebík, karafiát, hvozdík (rostlina)
 kľúč – klíč
 kľučka – klika
 kníhtlačiareň – tiskárna
 knižnica – knihovna
 kocúr – kocour
 koč – kočár
 kočík – kočárek
 kofa – kramářka, žena s hrubými způsoby
 kolenačky – po kolenech
 koleso – kolo (od auta)
 kolíska – kolébka
 koľko – kolik
 koliba – chalupa pro ovčáky
 kolok – kuželka

konár – větev
končiare – vrcholky
kopa – mnoho
korčule – brusle
korčuľovať – bruslit
korheľ – opilec
korytnačka – želva
kosáčik – srpek (Venuše)
kosák – srp
košiar – ohrada (pro ovce)
koťuha – potvora, ničema
kozub – krb
krajčírka – švadlena
Kračún – nejkratší den v roce, Vánoce
krajší – hezčí
krčah – džbán
krčma – hospoda
kídeľ – hejno (ptáků)
krehnúť – chřadnout, křehnout
krémeška – sladký zákusek z vajíček
krepý – hloupý
krhla – konev
krík – keř, keřík
krívačka – kulhavka
krkvať – mačkat, muchlat
krošňa – krosna
krpatý – krabatý
krst, krstiny – křest
krstňa – kmotřenec, kmotřenka
krt – krtek
krumple – brambory
krútnava – vír
krvavničky – jelítka
krvopotne – s vypětím sil
kryha – kra
krívať – kulhat
kúdol – obláček
kúpele – lázně
kura – kuře, slepice
kuracinec – slepičinec
kúriť – topit
kurizant – nápadník
kurizovať – dvořit se
kutáč – pohrabáč
kutica – komora (zaneřádná)

kvapeľ – krápník
kváriť – trápit
kvočať – dřepět
kôstka – pecka
kým – než, dokud
kynožiť – hubit

laba – tlapa
labka – tlapka
lačný – hladový
ľadový – lední (hokej)
lahoda – pohoda
ľahťár – lehkomyslník
ľafa – hele
lampáš – svítlna, lucerna
lapaj – nezbedník, darebák, uličník
lastovička – vlaštovka
laz – kopanice, samoty
lebo – nebo
ledva – sotva, jen tak tak
lehota – lhůta
lekvár – povidla
len – jenom
liek – lék
lienka – beruška
lieta – lita
lievik – nálevka, trychtýř
ligotať – třpytit se
lipnica – lipnice
list – dopis
loboda – lebeda
lopta – míč
loptoš – darebák, trouba, hlupák
loza – lóže
lôn, lono – lůno
ľúbezný – líbezný
ľúbiť – milovat
ľúbosť – milování
ľubovník – třezalka
lúč – paprsek
luhár – lhář
lupienok – lístek

maces – židovský druh chleba
mačence – kořata

mačiak – kočkodan
 mačka – kočka
 mecherina – frajeřina
 machuľa – kaňka, skvrna
 máj – květen
 marec – březen
 marhuľa – meruňka
 marináda – nálev
 masť – sádlo, omastek
 maškrta – pamlsek, sladkost, lahůdka
 maškrtná – mlsná
 maštaľ – stáj, chlív, konírna
 mátať – strašit (čím)
 materinský – mateřský
 maternica – děloha
 maznáčik – mazlíček
 maznať – mazlit
 mäkčeň – měkký háček
 mäkušiť – mačkat, hníst, žmolit
 mäsiar – řezník
 medokýš – minerálka, kyselka
 medové týždne – líbánky
 medza – mez, hranice
 medzera – mezera
 mechúr – měchýř
 mekotať – mektat, mečet (o koze)
 melendovať – brebentit
 melivo – melivo (obilí k mletí)
 mendík – mendík (obyčejný žák z nižších tříd)
 menistý – měnivý
 meno – jméno
 menovateľ – jmenovatel
 meravieť – brnět, trnout, křehnout, tuhnout (zimou, strachem)
 meru, merôsmy – čtyřicet, čtyřicátý osmý (rok) (zastarale)
 Mesiac v splne – Měsíc v úplňku
 meškať – zpožďovat, omeškávat se, mít zpoždění
 meštek – pytlíček, měšec
 miazga – míza (stromová)
 miazgať – mačkat
 mienka – mínění
 mihalnice – oční řasy
 míňať – utrácet, utíkat (o čase)
 mladomanžel – novomanžel
 mladucha – nevěsta
 mláka – louže, kaluž

mľandravý – ochablý, chatrný, nanicovatý, plandavý
mliečňak – mladý hoch, cucák, mliečňák (ryba)
mliečnik – pryšec, nádoba (na mléko), krajáč
mlkvieť – umlkat, stávat se tichým
mlkvota – nemluvný člověk
mníška – jeptiška
močiar – močál
modlivka nábožná – kudlanka nábožná
modrastý – modravý
moletný – oplácaný, plnoštíhlý
mor ho – zbij ho
moriak – krocan
morka – krůta
mrákava – (tmavý) mrak
mraučať – mňoukat
mravec – mravenec
mrchavý – zlý, nedobrý
mrmlať – brblat, bručet
mručať – kňourat
mrože – lachtan
mrvenica – drobenka
mrviť sa – být neposedný, vrtět se
muf (z němčiny) – kožešinový rukávník
mumps – příušnice
múr – zeď, stěna
murár – zedník
murivo – zdivo, stavivo
mútiť (maslo) – stloukat (máslo)
mútny – zakalený
myší chvostík – řebříček

nabrzlý – nakyslý (o mléku)
nacapať – nabít
načahovať sa – natahovat se, napřahovat se
načrieť – nabrat, načerpat (tekutinu)
načúvať – naslouchat
naďabiť – narazit, natrefit, nachomýtnout se
nadájať – kojit
nadeň – nad něj
nádcha – rýma
nadobudnúť – nabýt
nafučaný – nazlobený, nafoukaný
naháňať sa – honit se
náhliť – pospíchat
najašiť – spláshit

najmä – zejména
 najskôr – nejspíš, nejdřív
 nakrúcať – natáčet
 naničhodník – ničema, dareba
 naozaj – doopravdy, opravdu
 napajedený – nazlobený, namíchnutý, našťvaný
 napaprčený – našťvaný, rozdurděný
 napochytro – narychlo, v rychlosti
 napokon – nakonec, konečně
 napospol – vesměs
 napredovať – jít dopředu, postupovat, dělat pokrok (ve studiích)
 napriek – navzdory
 napriek tomu – přesto
 napučaný – nabobtnaný
 napúchajúci – nafukující se
 naradáš – navíc (dáti)
 naraňajkovať sa – nasnídat se
 náročky – schválně, úmyslně
 nasrdený – našťvaný
 nastočivejšie – naléhavěji
 nástojčivo – naléhavě
 nástojiť – naléhat (nač)
 našepkávať – napovídat
 nateraz – doposud
 nátierka – pomazánka
 natrafiť – potkat, shledat se
 natíčať – nastrkovat
 naveľa – nakonec
 navidomoči – okatě, očividně
 nazad – pozadu, dozadu
 nazdávať sa – domnívat se
 nebodaj – kéž by ne, bezpochyby, snad
 nebohý – zemřelý
 nečudo – není divu
 nehnuteľnosť – nemovitost
 nejst – nejít
 neodškriepiteľný – neoddiskutovatelný, nepopíratelný, nezvratný
 neokrôchaný – neotesaný (člověk, který nemá způsoby)
 nepárnokopytník – lichokopytník
 nepárny – lichý
 nepodarok – zmetek
 neprestajný – nepřetržitý
 neprichodíť – nepříslušet
 neskoro – pozdě
 neskoršie – později

neúrekom – nepočítaně, přes míru, jen co je pravda
nevädza – chrpa
nevedno – neví se
nevesta – snacha
nevládať – nestačiti, nemoci
nevyhladovať – nevybírat, nesekýrovat
nezábudka – pomněnka
nezvyčajne – neobvykle
nezvyšok – nereziduum
niekedy – někdy
nijakovsky – nijak
nijaký – žádný
nik – nikdo
niktoš – nicka, nula (bezvýznamný člověk), holota, žebrota
nivočiť – ničit
november – listopad
no však – že jo
nože (pod' už)– tak (pojď už), no (pojď už)
nožnice – nůžky
nôž – nůž
ňuchať – čmuchat, čenichat
núkať – nabízet

obabrať – pokecat, pošpinit
obanovať – politovat
obchádzka – objížďka
obkolesiť – obklíčit, obklopit
obličky – ledviny
obliečka – povlak (na peřinu), cícha
oblok – okno
obmezenie – omezení
oboznamovať sa – seznamovat se
obrvy – obočí
obzerať sa – obhlížet, prohlížet, ohlížet se (po kom)
obzrieť sa – ohlédnout se
očarenie – okouzlení
očarený – okouzlený
odblesk – odlesk
oddrapiť – odtrhnout
odduriť – odehnat, zahnat, odpudit
odfujazdiť – odjet, upláchnout, prásknout do bot
odkade – odkud
odkiaľ – odkud
odmäk – obleva
odnikiaľ – odnikud

odobrenie – odsouhlasení
 odobriť – schválit, souhlasit s něčím
 odpáliť – odstřelit (obrazně)
 odpratať – odklidit
 odporúčať – doporučovat
 odrazu – najednou
 odretý – odřený
 odsek – odstavec
 odsotiť – odvrhnout, odstrčit, odhodit
 odtlačky – otisky
 odvrávať – odmlouvat
 odvrknúť – odseknout, neochotně odpovědět
 odzemok – kozáček (tanec)
 ofera – dar
 ogábaný, ogebraný – upatlaný
 ogebrať – omatlat, zašpinit
 ohovoriť – pomluvit
 ohreblo – pohrabáč
 ohúrený – očarovaný, překvapený, ohromený
 ohýbadlo – kloub
 okabátiť – oklamat
 okamih – okamžik
 okolitý – okolní
 okúňať – lelkovat, okounět
 okúňavý – stydlivý
 okrem – kromě
 okrôchaný – (opak neokrôchaný)
 okruhliak – oblázek
 október – říjen
 okuliare – brýle
 okúňať – okukovat
 okúňať sa – ostýchat se
 okúňavý – stydlivý
 olovrant – svačina (odpolední)
 mnoho – mnohem
 omrvinky – drobečky
 omša – mše
 ondiať sa – předvádět se, dělat se
 oné – tentononc, to
 onedlho – zakrátko, zanedlouho
 oneskoriť sa – opozdit se
 oňuchať – očichat
 opatera – opatrování
 opätky – podpatky
 oplán – ničema, dareba (nadávka)

oplantať – oblbout
opuch – otok
opuchnutý – oteklý
opýtať sa – zeptat se
organ – varhany
orgován – šerík, bez (keř)
ortuť – rtuť
osobitná škola – zvláštní škola
osobitný – zvláštní
osoh – užitek
osopiť – vylítnout na někoho
osožný – prospěšný, užitečný
ospravedlniť sa – omluvit se
ostarok – zákrsek (o stromu), zakrslík (o člověku), předčasně vyspělé dítě
ostatný – zbývajících, zbylý, poslední
osúch – placka
osuheľ – jíní, jinovatka
osve – zvlášť, samostatně
osýpky – spalničky
ošarpaný – otlučený, ucouraný, odraný
ošípaná – prase, krmník
ošipáreň – prasečinec
oštara – obtíž, starost, nesnáz, potíže
oštíepok – druh syra
ošúchaný – ošoupaný, ošumělý
otázne – je otázkou, zda
otázny – sporný, problematický, diskutabilní
otupno – smutno, teskno, nudno
ozaj – opravdu
ozajstný – opravdový
ozruta – gigant
ozrutánsky – obrovský, ohromný, obludný
ozrutný – obrovský
ožran – opilec

páciť sa – líbit se
(nech sa) páči – račte
pačmaga – bačkory ze sukna, potvora
padláž – půda
pagáč – škvarková placka
pahreba – hromada žhavého uhlí
palica – hůl, tyč
pampúch – kobliha
pančovať – bryndat, ředit vodou
pandúr – pandur, četník (za Jánošíka)

pandrava – larva, ponrava
 pánt – bidlo, závěs
 papagáj – papoušek
 papečky – špejle
 papek – klacek
 páper – prachové peří, chmýří
 paplón – prošivaná deka, přikrývka
 paprča – pracka, ruka
 paprčit sa – zlobit se, durdit se
 paprikáš – guláš
 papršelkovitý – paprskovitý
 papuča – pantofle, botička na auto
 papuľa – tlama, huba (u zvířat), ústa
 papuľovať – držkovat, drze odmlovat
 paradaжка – rajské jablíčko
 parazol – deštník
 parenica – druh ovčího sýra
 párnokopytník – sudokopytník
 párný – sudý
 parochňa – paruka
 pasca – past
 pasienok – pastvina
 pasovať – hodit se, zvolit
 paškrtný – mlsný
 pátričky – růženec
 patriť sa – slušet se
 pavúz – pavéza
 pazucha – paždí, podpaží, ruka
 pažerák – chřtán
 pažravec – žrout
 pažravý – žravý, nenasytý, hladový
 pečeň – játra
 pečiatka – razítko
 pečiatkovať – razítkovat
 peha – piha
 peknota – krása
 pekorit – tahat se, lopotit se (s těžkým nákladem)
 peľhať – úskostlivě opatrovat
 peň – kmen (stromu), pařez
 perepút – osoby či věci, které jsou na obtíž
 perkusie – bubny
 pery – rty
 pešo – pěšky
 pchať sa – cpát se
 pierko – myrta, peříčko

piglovať (z němčiny) – žehlit
 píliť – řezat
 pípka – dýmka
 pišať – čurat
 píšťala – holeň
 pišťať – vřeštět
 pivnica – sklep
 pláca – plat
 plafón – strop
 plachta – prostěradlo
 plákať – máchat (prádlo)
 planý – zlý (o dítěti)
 platňa – deska
 platnička – plotýnka (páteře)
 pliaga – potvora, metla boží, dopuštění
 plť – vor
 pltiar, pltník – vorař
 pľuhač – mizera, neřádstvo
 pľuhák – potvůrka (o zvířatech), potvůrka (nadávka)
 pľuhavý – mizerný, ošklivý, protivný
 pľundra – poběhlíce
 pľundry – široké kalhoty
 pľuzgier – puchýř
 plytký – mělký
 pobeľhlica – lehká žena
 počas – během
 počta – pošta
 počuť – slyšet
 podaktorý – nějaký, některý
 podčiarknúť – podtrhnout
 podchvíľou – co chvíli
 podláviť – pošlapat, udusit, rozmačkat (brambory)
 podľhovastý – podlouhlý
 podliak – padouch
 podpazušie – podpaždí
 poduť – podniknout co, ujmout se čeho
 podujatie – podnik, akce (závody)
 pohrýzať – pokousat
 pohýňať – vybízet k pohybu
 poľhabý – bláznivý
 pochovať – pohřbít
 pochváliť – pochlubit
 pojašený – splašený, vyjukaný
 pokarhať – pokárat
 pokiaľ – zatímco, co se týče, pokud

pokope – pohromadě
 pokrkváť – pomačkat
 pokrovec – koberec
 pokým – zatímco, než
 pořadovica – náledí
 polahoda – pohoda
 pořana – horská stráň
 polotôňa – polostín
 pořovačka – lov, hon
 pořovník – lovec
 pomínúť – pominout, odejít ze světa
 pomínúť sa – zbláznit se
 pomknúť – klopýtnout
 pomútený – popletený, pokroucený, stlučený (máslo)
 pomykov – rozpaky
 (byť v) pomykove – (být) v rozpacích
 poř (chodť) – pro něj (jdi)
 pořáhlť sa – pospíchat
 pořášať sa – podobat se
 ponevierať sa – povalovat se, potloukat se
 pořosovať sa – stěžovat si
 pořúka – nabídka
 pořúkať – nabízet
 pořparatíť – natropit (co)
 pořpasovať sa – zapasit (s čím), narovnat se (s čím)
 pořpolvár – pecivál
 pořpratať – uklidit, vměstnat se (někam)
 pořpraviť – ustlat
 pořpredný – přední, významný
 pořábať – dělat, učarovat, nastroihat
 pořážka – mrtvice
 pořyv – chvění, pořyv
 pořsiaľ – dosud
 pořtriežka – čekaná
 pořstupnosť – posloupnost
 pořšmyknúť – smeknout, uklouznout
 pořštár – listonoš
 pořšušky – šeptem
 pořtajomky – tajně
 pořťažne – vlastně, respektive
 pořtknúť sa – klopýtnout
 pořtlapkať – poplácat (koho)
 pořmehúdstvo – potměšilost, pořouchlost
 pořala – půda, strop
 pořadiť sa – pohádat se

poza – za
pozdĺž - podél
pozerat' – dívat se
poznať – znát
požičať – půjčit
praker – klepadlo na koberce
pravda – ano
pravdaže – opravdu, že ano, jistěže, zajisté
pravotár – advokát
pravotiť sa – soudit se
praženica – míchaná vejce
predovšetkým – především
prefíkaný – mazaný, prohnáný
preglejka – překližka
preglgať – polykat
prehajdákať – promrhat, promarnit
preháňadlo – projímadlo
prehlasovať – prohlašovat
prehltnúť – spolknout
prekabátiť – napálit (někoho), oklamat
prekolať – probodnout, propíchnout
prekutať – prohrabat
premávať – jezdit (o dopravních prostředcích)
premávka – provoz
prepáčiť – prominout
prepelica – křepelka
prepytovať – vyprošovat si
prerieknúť sa – přeřeknout se, prořeknout se
prešmyknúť sa – proklouznout
pretekom – překotně
pretekár – závodník
preteky – závody
prevádzka – provoz
prevádzkovať – provozovat
prézle (z němčiny) – strouhanka
prezretý – přehlédnutý
prežehnať – pokřizovat
přhl'ava – kopřiva
přhl'avka – kopřivka
přiam – přímo
přiamiť – cílit
přiasť – příst (o kočce)
přiečny – protivný, vzpurný
přiehrst' – přžehršle
přiesada – sazenice

priezvisko – příjmení
prichodí mi – připadá mi
prichodiť – připadat
priklincovať – přibít, přitlouci (hřebíkem)
priskoro – příliš brzy
prislúchať – příslušet, patřit, náležet, odpovídat
pristať – slušet, přistoupit nač, souhlasit s něčím
prišelec – příchozí, přivandrovalec
pritrafiť – přihodit se
priveľa – příliš mnoho
prívarok – příkrm
prívet – pozdrav, uvítací řeč, přivítací proslov
próba – zkouška
prplavá práca – piplačka
púčiť sa – nafukovat se
púčok – pupen, poupě
pudidlo – projímadlo
púgeľ – prcek
púpava – pampeliška
pútec - pěšinka (ve vlasech)
pytač – nápadník
pytačky – námluvy
pýtať – ptát, žádat

rad – řada
rajnica – pánev, rendlík
raňajky – snídane
rampáš – mladé víno
rapkáč – řehťák
rapkať – rachotit, řehtat
rasca – kmín
rátať – počítat
ratovať – zachraňovat, zachránit
raz – jedna, jednou
rázsocha – propast
rebrík – žebřík
rebrinák – žebřinák
register – rejstřík
rehotat sa – smát se, řehtat se
rekordér – rekordman
reku – jářku, říkám si
revať – křičet, řvát
rezance – nudle
rezeň – řízek
rezina – odřezky, piliny

riad – nádobí
riadiť – uklízet
ríbezle – rybíz (rostlina i plody)
roba – žena, manželka
robiť – dělat
rodostrom – rodokmen
rokovanie – jednání
roľnícke – zemědělské
rováš – dřevěná hůlka, vrubovka (dát na rováš – dát navíc, zadarmo)
rovesník – vrstevník
rovnako – stejně
rovnaký – stejný
rovnorodý – stejnorodý
rovnošata – uniforma, stejnokroj
rozbrieždiť sa – rozednít se
rozbyzgnúť – rozplácnout, rozstříknout
rozčapiť, rozčapnúť – rozplácnout, roztáhnout
rozdrapiť – roztrhnout
rozdrúzgať – rozbít, rozlámat, rozmlátit
rozdrviť – rozdrolit, rozdrobit, rozmačkat
rozgajdaný – nedbale oblečený, neupravený
rozheganý – rozviklaný
rozchýriť – rozhlásit
rozkonárený – rozvětvený
rozličný tovar – smíšené zboží
rozplasnúť sa – rozplácnout se
rozprávať – vypravovat, povídat
rozprávka – pohádka
rozpučať sa – rozpučet se, nabobtnat
rozpučiť – rozmačkat
roztopiť – roztát, rozpustit
roztratení – postrácení
rúbanisko – mýtina
rúbať – kácet
rúcať – bourat, bořit
rukolapný dôkaz – snadno pochopitelný důkaz, snadný, přímý
rumádzgať – brečet, naříkavě plakat
rumanček – heřmánek
rupnúť – prasknout
ruptúra – prasklina, trhлина, násilný posun
rúra – trouba, roura
rušeň – lokomotiva
rušňovodič – strojvedoucí
rúž – rtěnka
rybacina – rybina

rybárik – ledňáček

rýľ – rýč

rýľovať – rýt

rynk – trh

samodruhá – těhotná

samopašník – prostopášník, nezbedník

sedria – stoliční (krajský) soud (v bývalých Uhrách)

semká – semhle

september – září

servus – ahoj, nazdar

sfučať sa – nafouknout se

schudnúť – zhubnout

siheľ – mladý jehličnatý strom

sihlina – jehličnaté mlází, mokřina (vlhký pozemek)

síňava – modřina, modř, blankyt

sirôtča – sirotek

sirôtka – maceška

sivý – šedivý, šedomodrý

skadiaľ – odkud

skántriť – zahubit, usmrtit (koho)

skapať – zmizet, chcípnout, pojit

skerovať – stočit řízení (sáněk), zahnout, zabočit (s vozidlem)

skorbut – kurděje

skorej – dříve

skorocel – jitrocel

skrísať – vznikat, povstávat

skrsnúť – vzniknout, zrodit se

skrutka – šroubek

skúpy – lakomý

skydnúť (sa)– upadnout, svalit (se)

skydoň – nemehlo

skynožiť – zničit (koho)

sladké drievko – lékořice

sláčik – smyčec

sláčikový – smyčcový (orchestr)

slepiačky – naslepo, poslepu

sliepka – slepice

slintačka – slintavka

slivka – švestka

slíže – nudle

slopať – chlastat, opíjet se alkoholem

slučka – klička

stĺp – sloup

stĺpec – sloupec

smäd – žízeň
 smetiar – popelář
 smítka – smetíčko
 snímka – snímek
 snívať – zdát se
 snoriť – hledat něco, slídit
 sobáš – sňatek
 somár – osel
 sopeľ – nudle (u nosu)
 sopliak – usmrkanec
 sopolš – usmrkanec
 sotiť – strčit (koho do čeho), vrazit (do něčeho)
 spakručie – hřbet ruky
 spálňa – ložnice
 späť – spjatý, spojený
 spevokol – pěvecký kroužek
 spiežovec – bronzový zvonek pro pasoucí se dobytek (krávy, ovce)
 spln, splň – úplněk (Měsíce)
 spojovník – pomlčka
 spomedzi – mezi
 spoza – za
 spoznať – poznat
 spratať sa – vejít se, vtěsnat se
 správať sa – chovat se
 sprievádzané – doprovázené
 sprievodca – průvodčí, průvodce
 sprostý – hloupý
 sprvoti – zprvu
 sťa – jako
 stadiaľto – odtud
 stade – odtud
 stanica – nádraží
 starká – babička
 starký – dedeček
 starostlivosť – péče (JIP)
 starý otec (mama) – dědeček (babička)
 stavec – obratel, článek prstu
 stavovci – obratlovci
 stavať sa – vsadit se
 stojacky – vstoje
 stolár – truhlář
 stolička – židle
 stóra – závěs, záclona
 strapačky – nudle ze syrových brambor
 strapatý – rozcuchaný

strážiť – hlídat
strepať sa – spadnout, svalit se
stretnúť – potkat
striehnúť – číhat (na někoho), slídit, střežit (koho)
strídža – malá čarodějka
striga – čarodějnice
střípknuť – strnout
strúhať – ořezávat
strukoviny – luštěniny
stvárať – tvořit
súci – schopný
súriť – naléhat (na někoho), pobízet
súrne – naléhavě
súrný – naléhavý
suseda – sousedka
svojský – svébytný, svérázný, osobitý, rodný, domácí, svůj
svokor – tchán
svokra – tchýně
svokrovci – tchán s tchýní, rodina tchána

šabľa – šavle
šafáriť – hospodařit
šalanda – neútulná místnost
šanovať (sa) – šetřit (se)
šarapata – nepříjemnost, trampoty, neplecha
šarapatíť – způsobovat nepříjemnosti
šarkan – drak
šarlach – spála
šepkár – nápopěda (v divadle)
šerbeľ – nočník
šiator – stánek na tržišti (s plachtou), stan, plachta
šibať – mrskat (o Velikonocích)
šibe ti – přeskočilo ti, blázníš
šípiť – tušit
škára – spára, škvíra, štěrbina
škarnicla – sáček
škeriť – šklebit se
škodoradostný – škodolibý
škorec – špaček
škorpión – štír
škovránok – skřivánek
škrata – šereda
škreniť sa – šklebit se
škridla – taška (na střeše)
škriekať – vriskat, skřehotat

škriepiť sa – hádat se
 škrieť – štvát, trápit, dřít (o botě)
 škriepieť – vrzat
 škrupina – skořápka, skořepina, slupka
 škúliť – šilhat
 škvorec – špaček
 šlajer (z němčiny) – závoj
 šľak – mrtvice
 šmariť – hodit, mrsknout
 šmatlať sa – šmrdolit se
 šmatliak – šmrdola
 šmorn – drobenka, jídlo z krupice a vajec
 šepkať – šeptat
 šomrať – brblat, reptat
 šopa – kůlna, půda
 šošovica – čočka
 šošovka – čočka (oční, č. dalekohledu)
 šmýkať sa – kouzat se, smýkat se
 špajza – spíž
 špáradlo – párátko
 špargľa – chřest
 špárať sa – dloubat se (v nose)
 špata – ohyzda, ošklivec
 šplachotať – šplouchat
 špongia – houba (na mytí tabule)
 šťať – čůrat (vulgárně), chcát
 šťaveľ – šťovík
 šteklíť – lechtat
 štikať – škytat
 štiknúť – šípnout (si lístek)
 štipce – kolíčky (na prádlo)
 štopeľ – zátka
 štopkať – látat, štepovat
 štrajk – stávka
 štrbavý – bezzubý, zubatý (poškozený)
 štrbina – štěrbina
 štrk – šterk
 štrngať – přiřuknout si (skleničkami)
 štvorec – čtverec
 šúchať – šoupat (papučkami)
 suchotať – šustit (listí), šoupat (nohama)
 šúlance – šišky (slejšky)
 šúlať – válet (dělat šišky), kroutit (cigaretu)
 šúlok – šiška, klas, palice (kukuřice)
 švábky (z němčiny) – bambory

švík – malý šev

tadiaľ – tudy

takisto – stejně

takmer – téměř

Taliansko – Itálie

tanierik – talířek

ťapy ťapy – paci paci

táradlo – žvanil

tarafara – kecal

tárat – kecat

tátoš – oř (pohádkový), hřebec, vrtulník, hromobití

téglik – kelímek

tehelňa – cihelna

tehla – cihla

tekvica – tykev

teperiť sa – trmáct se, jít s potížemi, vléci se

teraz – nyní

tieň – stín

tiež – také

tím – tým

tlač – tisk

tobôž – zvláště, tím více, tím méně, natož, neřku-li, teprve (ne)

tohoročný – letošní

topánky – boty

torta – dort

tôňa – stín

tráky – kšandy, šle

trblietať – třpytit

trblietavý – třpytivý

treba – zapotřebí

trepaf – šlehat (sníh); tlouci (na dveře); plácát hlouposti; štrachat se

tresknúť – třísknout, praštit

triaška – třesavka, zimnice

triezvo – střízlivě

triezvy – střízlivý

trma vrma – motanice, mela, shon, zmatek

trojuhlastý – trojúhlý

trokšiar – chéb pro žebráky

tromf – trumf

trova – útrata, náklad, cestovné

trst – rákos

trstenica – rákoska

truľo – pitomec

truhla – rakev

tu – zde
tuná – zde
tunajší – zdejší
Turíce – letnice, svatodušní svátky
túžba – touha

ťarbácky – nemotorný, těžkopádný
ťarbák – nemotora
ťarcha – potíž, tíha
ťarchavá – těhotná
ťava – velbloud
ťážkať si – stěžovat si
ťážoba – tíže, nevolnost, těžkost, nesnáze

ubehlík – uprchlík
úbeľ – úběl
ubúdať – ubývat
učupený – skrčený, schoulený
udidlo – uzda
udrieť – uhodit
úfať – doufat
ufúľaný – zmazaný, umazaný
uhorka – okurka
ucháň – netopýr
ujo – strýc
ujst' – utéci
ukážka – ukázka
umliaždiť – rozmačkat na kaši
umný – dovedný
unúvať – obtěžovat, trápit něčím
upchaný – ucpaný
upchať – ucpat
úplaz – prudká stráž
upovedomenie – uvědomění
upratať – uklidit
upratovačka – uklízečka
upratovať – uklízet
upriamiť – zaměřit, upřít (oči, mysl), soustředit se (na něco)
usalašiť – usadit, uhnízdit se (o člověku), uvelebit se
úslnie – výsluní
úslovie – přísloví
ustatý – unavený
ustrachaný – ustrašený
ústretovosť – vstřícnost
ústrety – (vycházet) vstříc

ústrojenstvo – ústrojí
uškrnúť sa – ušklíbnout se
ušomraný – ubrblaný, ureptaný, ubručený
ušúľať – uválet (něco), ukroutit (cigaretu)
uterák – ručník
úžerník – vyžírka, lichvář

vadiť sa – hádat se
vajnling (z němčiny) – nádoba na zadělávání
vakácie – prázdniny
valach – ovčák
valaška – hůl pro ovčáka
válov – žlab (na krmení nebo napájení zvířat)
vankúš – polštář
vari – snad, tedy
varovkyňa – pěstounka, chůva
vatra – táborák, oheň
vďačne – rád
vďaka – díky
veď – vždyť
vedno – spolu
vejár – vějíř
veľa – hodně
veličizný – velikánský
Velká noc – Velikonoce
verkeľ, verklík – flašinet
verklikár – flašinetář
veštica – věstkyně
vidiek – venkov
vincúr – vinař, vinohradník
vládať – stačit, moci
vlnistý – vlnivý
vodič – řidič
vodička – řidička
vojst – vejít
voľačo – něco
voľakedy – kdysi
voľáko – nějak
volať sa – jmenovat se
vonkajšok – zevnějšek
vonkoncom – zcela, naprosto, úplně, celkem
vopchať – vecpat
vôkol – kolem, okolo, vůkol
vplyv – vliv
vracanie – zvracení

vraj – prý
 vrátane – včetně
 ravieť – říkat
 vrece – pytel
 vrecko – kapsa
 vreckové – kapesné
 vreckovka – kapesník
 vretenica – zmije
 vrchnák – víko
 vrkoč – cop, culík
 vrútiť sa – vřítit se
 však – že ano
 všeobecná – obecná (teorie relativity)
 vták – pták
 vtedy – tehdy
 vybrádnúť – vybřednout
 vybrechnúť – vyštěknout
 vycápať – praštit
 vyčiniť – vyvést (něco zlého), vyčinit, vyplísnit
 vyčíňať – vyvádět, vyčítat
 vydatá – vdaná
 výdavky – výdaje
 vyfliaskať – nafackovat
 vyhovárať sa – vymlouvat se
 vyhútať – vymyslet
 vychytiť – rozčílit
 vyklebetiť – vyžvanit (vyslepičit, vyzvonit)
 vykľuť – vyklubat
 vykonať – provést
 vykrikovať – vyčítat
 vykrúcať – tančit, vymlouvat (se)
 vykutať – vyhledat, nalézt
 vymenovaný – jmenovaný
 výnimka – výjimka
 vyočíť si – vykukat si (oči)
 vyparatiť – vyvést, způsobit
 vypchať – vycpat
 vypeštiť – vypoulit, vyvalit, vytřeštit (oči)
 vyplznutý – vypelichaný
 vypratať – vyklidit
 vyprážený – smažený
 vyratúvať – vypočítávat
 výskum – výzkum
 vysrstiť – provést (něco)
 vystrájať – vyvádět

vystrieť – narovnat
vyškrenený – vysmátý, šklebící se
vyšmyknúť – smeknout, vykroutit (se)
vyšpricovať – vyglancovat, vyčistit
vyštafírovaný – vyparáděný
vyšťavený – vyčerpaný
vyštrbiť – vylomit (zub)
vyštverať sa – vylézt, vyhrabat se, vyškrabat se
vytrčat – vystrkovat
vytriezlivieť – vyléčit se (obrazně řečeno)
výučba – výuka
vyzerať – vypadat
vyžgíňať – zubit se
vzbĺknuť – vzplanout
vzídu – vzniknou

za (byť za) – pro (být pro)
zababrať – zašpinit
zababušiť – zachumlat (přikrýt až po nos)
zabávať sa – hrát si
zabrýzgať – zašpinit, pokecat, zacákat (blátem)
zabudnúť – zapomenout
začiatočná podmienka – počáteční podmínka
zadláviť – ušlapat, zašlápnout, zabít, přejet (autem)
zadrapit – natrhout
zafúľaný – ušpiněný
záha – žáha
zahľušiť – přerazit někoho (ve vzteku)
zahojdať sa – pohoupat se
záhorák – horal
zahovárať – zamlouvat
zahrešiť – zanádat, zaklít
zahriaknutý – zakřiknutý
zahříňať – zahrnovat
zahryzať sa (zhrýzať) – žrát se
zahryznúť – zakousnout
zajac – králík
zajačať – zakřičet, zaječet
zajachať – zablekovat
zajakávať sa – koktat
zakáľačka – zabijačka
zakiaľ – zatím
zakľať – zapíchnout prase, zavraždit
zákruta – zatáčka
zakúriť – zatopit

zamurovať – zazdít
 zápalistý – vznětlivý, nadšený
 zápcha – zácpa
 zapchať – zacpat
 zapodievať sa – zaobírat se
 zápor – závora, sochor
 zapotrošiť – zašantročit, ztratit, zastrčit
 zapratať – zašantročit
 zápražka – jíška
 zarobiť – vydělat
 záružlie – blatouch
 zastarieť sa – vmíchat se (do řeči)
 zástava – vlajka
 zasúvačky – vietnamky, pantofle
 zaťatý – urputný
 zatisnúť – zatlačit (koho, co kam)
 zatrpieť sa – zatřpytit se
 zatvorit – zavřít
 zátvorka – závorka
 zaucho – facka
 zaušnice – naušnice
 zavádzať – překážet
 zavše – občas
 zazerať – koukat (po kom)
 zazrieť – spatřit
 zažmúriť oči – přivřít oči
 zbadat – upozorovat
 zbaláchať – zbalamutit
 zdakade – odněkud
 zdrapy – cáry
 zdrisnúť – spadnout
 zdúchnuť – zmizet, upláchnout, sfouknout (svíčku)
 zemiaky – brambory
 zgerba – chamrad
 zgniaviť – ušlapat, umačkat, udupat
 zgrajfnúť – ukrást, sebrat bez dovolení
 zhabať – sebrat, zabavit, chamtivě se zmocnit
 zháčiť sa – zarazit se, vzepřít se
 zhebnúť – zdechnout, zemřít
 zhovárať sa – mluvit (s někým)
 zhrčiť sa – shluknout se, dát se do kupy
 zhýknúť – vzkřiknout
 zide sa – hodí se
 zimomriavky – husí kůže, mrazení
 zips – zip

zízať – čumět, civět, zírat (na někoho)
 zjačať – zakřičet (při hádce)
 zjapať – ječet
 zjavne – zjevně
 zľaknúť – leknout, polekat
 zle – špatně
 zliatina – slitina
 zlomkrk – horempádem
 zlostný – vzteklý
 zlý – špatný
 zlyhať – selhat
 zmárniť – zmařit
 zmeravený – strnulý
 zmes – směs
 zmestiť sa – vejít se
 znenazdajky – znenadání
 zniekade – odněkud
 znoj – pot
 zoči voči – z očí do očí
 zodratý – sedřený
 zopár – několik
 Zornička – Jitřenka
 zosuv – sesuv
 zoznam – seznam
 zožať – pokosit, sklidit (úspěch)
 zrazu – najednou, náhle
 zrážka – srážka
 zrevať – zařvat
 zrkadlo – zrcadlo
 zrútiť sa – zřítit se, skácet se, zhroutit se, svalit se
 zubáč – candát
 zutekať – utéci
 zunovať – nudit, zevšednět, omrzet, znechutit
 zvāčša – většinou
 zvislica – svislice
 zvnútra – zevnitř
 zvrzgať – zavrzat (o dveřích)
 zvučka – znělka
 zvyčajný – obvyklý
 zvyšný – přebytečný
 zvyšok – zbytek

 žandár – četník
 žartiar – vtipálek
 žatva – žně, žeň

želanie – přání
žeravý – rozpálený, žhavý, horký
žeriav – jeřáb
žgrloš – skrblík
žiaľbohu – bohužel
žiarenie – záření
žiarit' – zářit
žiarivý – zářivý
žičit' – přát si
žičlivý – přející
žihľava – kopřiva
žinčica – syrovátka z ovčího mléka
žltáčka – žloutenka
žltkastý – nažloutlý
žmurkať – mrkat
žmýkať – ždímat
žreb – los
žrebovať – losovat
žrd' – žerd', bidlo
žrdka – tyčka
žriebä – hříbě
žrút – žrout
žubrienka – pulec (přeneseně děvče)
žuvať – žvýkat
žúžol' – uhel, černá tuha